

MINISTER FINANSÓW
Podsekretarz Stanu
Andrzej Parafianowicz
AP13/0602/15/09/FAR/BMI 9-3

Warszawa, 2009-02-02

1. Ciakiewicz
SEKRETARIA
Biuro Prace Senackie
01.02
408
...ocpis...
M...

Pan Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Stanowienie Pana Marszałka

W związku ze wspólnym oświadczeniem senatora Krzysztofa Kwiatkowskiego i senatora Macieja Grubskiego złożonym podczas 24. posiedzenia Senatu RP w dniu 16.12.2008 r., przekazanych przy piśmie z dnia 23.12.2008 r. nr BPS/DSK-043-1225/08, w sprawie ustalania przez naczelników urzędów skarbowych wysokości zwracanych wydatków i wynagrodzenia za dozór mienia przechowywanego na parkingach na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.) uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Przepis art. 130a powołanej ustawy Prawo o ruchu drogowym budził szereg wątpliwości interpretacyjnych od dnia jego wejścia w życie w zakresie, w jakim naczelnicy urzędów skarbowych zobowiązani byli do ustalenia wysokości zwrotu koniecznych wydatków i wynagrodzenia za dozór nad usuwanymi w tym trybie pojazdami, jak również okresu za jaki przysługiwały one jednostce prowadzącej parking. W początkowym okresie stosowania tego przepisu organy likwidacyjne pokrywały wydatki związane z parkowaniem pojazdów, które przeszły na rzecz Skarbu Państwa w trybie art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym, co do zasady, za okres od dnia otrzymania dokumentów, pozwalających na prowadzenie postępowania likwidacyjnego, ustalając (niekiedy negocjując) wynagrodzenie za dozór, jak i wysokość zwracanych koniecznych wydatków na podstawie przedłożonych dowodów potwierdzających konieczność ich poniesienia oraz stosownej kalkulacji wysokości wynagrodzenia. W licznych orzeczeniach sądów administracyjnych wydanych w indywidualnych sprawach sformułowano określone zasady w zakresie sposobu ustalania wysokości wynagrodzenia za dozór i zwrotu koniecznych wydatków oraz daty, od której Skarb Państwa zobowiązany jest do pokrycia kosztów związanych z parkowaniem pojazdu.

Wskazania sądów administracyjnych są wiążące dla organów administracji publicznej orzekających w indywidualnych sprawach i nie stanowią wykładni prawa, jednakże stanowią istotne wskazówki, którymi należy kierować się przy wydawaniu postanowień na podstawie art. 102 § 2 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 130a ust 10 ustawy Prawo o ruchu drogowym, pojazd usunięty i nieodebrany przez jego właściciela w terminie 6 miesięcy od dnia usunięcia uznaje się za porzucony z zamiarem wyzbycia się jego własności. Pojazd ten przechodzi na rzecz Skarbu Państwa z mocy ustawy. Przed upływem terminu określonego w tym przepisie, pojazd jest nadal własnością właściciela pojazdu, który może go odebrać. W takiej sytuacji Skarb Państwa nie uczestniczy w procesie regulacji kosztów. Początkowym terminem, od którego Skarb Państwa zobowiązany jest do ponoszenia kosztów związanych ze sprawowaniem dozoru za pojazd jest dzień następujący po dniu, w którym upłynął 6-miesięczny termin od dnia usunięcia z drogi, od tej bowiem chwili Skarb Państwa staje się właścicielem pojazdu.

Wskazać jednak należy, iż istotnie przepisy prawa nie regulują zasad przyznawania jednostkom prowadzącym parking wynagrodzenia za dozór i zwrotu koniecznych wydatków za okres przed przejściem pojazdu na rzecz Skarbu Państwa, co prowadzić może do pozbawienia jednostek prowadzących parking możliwości dochodzenia wynagrodzenia za okres pierwszych 6 miesięcy przechowywania pojazdu. W związku z brakiem jednoznacznych regulacji prawnych w tym zakresie. Ministerstwo Finansów od 2002 r. wielokrotnie sygnalizowało resortowi spraw wewnętrznych i administracji konieczność podjęcia inicjatywy legislacyjnej w zakresie zmiany, bądź doprecyzowania przepisów regulujących procedurę likwidacyjną pojazdów usuniętych z drogi.

Odnosząc się z kolei do ustalania przez naczelników urzędów skarbowych stawki dziennej za parkowanie pojazdów, uprzejmie wyjaśniam, że w obowiązującym stanie prawnym brak jest podstaw prawnych do przyjęcia, iż jedynym kryterium do ustalenia stawki dziennej za parkowanie pojazdu jest cennik zatwierdzony przez radę powiatu na mocy uchwały podjętej na podstawie art. 130a ust. 6 ustawy Prawo o ruchu drogowym. Osobą zobowiązaną do uiszczenia opłat ustalonych przez radę powiatu, jest bowiem właściciel usuniętego z drogi pojazdu, inny niż Skarb Państwa, uprawniony do odbioru tego pojazdu przed upływem 6-miesięcznego terminu, o którym mowa w art. 130a ust. 10 tej ustawy. Stanowisko to wyrażone jest w wyrokach sądów administracyjnych, m. in. Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8.09.2006 r. sygn. akt I OSK 1185/05 oraz z dnia 15.05.2007 r. sygn. akt I OSK 1838/06. Sądy administracyjne wielokrotnie wskazywały, że obowiązujące przepisy prawa nie określają sposobu ustalania wysokości podlegających zwrotowi wydatków i wynagrodzenia za dozór należnych od Skarbu Państwa. Niezbędne jest więc prowadzenie postępowania wyjaśniającego w każdej indywidualnej sprawie w zakresie

wydatków poniesionych przez podmiot dozorujący. W tym celu organy likwidacyjne wzywają jednostki prowadzące parking do przedstawienia wyliczenia kosztów własnych przyjętych do kalkulacji miesięcznego utrzymania parkingu wraz z dokumentacją potwierdzającą dokonane wyliczenia oraz do podania kwoty miesięcznego abonamentu obowiązującego na parkingu. W wielu sprawach jednostki prowadzące parking nie wykazują wysokości kosztów poniesionych w związku z parkowaniem pojazdów, zatem jedyną możliwością ustalenia wysokości wynagrodzenia za dozór oraz wysokości zwracanych wydatków związanych z przechowywaniem na parkingu pojazdów jest zbadanie wysokości opłat abonamentowych na parkingach o podobnym standardzie oraz na parkingu podmiotu dozorującego pojazdy, które przeszły na rzecz Skarbu Państwa w trybie art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym. Trudno bowiem zakładać, że ustalony przez jednostkę prowadzącą parking abonament kalkulowany jest poniżej kosztów utrzymania parkingu lub na kwotę, która nie byłaby opłacalna z gospodarczego punktu widzenia. Podkreślenia wymaga również fakt, iż czas przechowywania pojazdu wynosi zazwyczaj kilka miesięcy. Przyjęcie stawki wynikającej z abonamentu uzasadnione jest również tym, iż inaczej kalkulowane są stawki przy usłudze trwającej jedną godzinę, inaczej jeden dzień, a inaczej zaś przy stałych zleceniach, w dodatku świadczonych obok innych zleceń pochodzących od tego samego podmiotu. Powyższe stanowisko zostało podzielone również w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 20.05.2008 r. sygn. akt III SA/Lu 32/08 i wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 10.11.2008 r. sygn. akt II SA/Gl 589/08.

Jednocześnie uprzejmie zauważam, iż brak jest podstawy prawnej do zawierania porozumień przez naczelników urzędów skarbowych z podmiotami prowadzącymi parking w sprawie wysokości opłat za przechowywanie pojazdów na parkingu. Zgodnie bowiem z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 19.06.2007 r. sygn. akt III CZP 47/07, stosunek prawny którego przedmiotem jest „parkowanie”, określane także jako „przechowywanie” usuniętych pojazdów, nie ma charakteru cywilnoprawnego. Jest to typowy stosunek administracyjny powstały na skutek władczych działań organów administracyjnych. W konsekwencji, ustalanie kwot należnych podmiotowi prowadzącemu parking winno nastąpić w postępowaniu administracyjnym uregulowanym przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego, przy wykorzystaniu dowodów w rozumieniu tej ustawy.

Dodatkowo uprzejmie wyjaśniam, że w każdej indywidualnej sprawie podmiotowi prowadzącemu parking przysługuje prawo kwestionowania ustalenia wysokości należnych mu od Skarbu Państwa kwot pieniężnych w administracyjnym toku instancji, a następnie w postępowaniu sądoadministracyjnym, z których to uprawnień podmioty te korzystają.

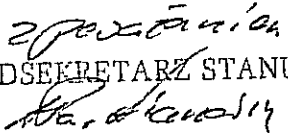
Uwzględniając powyższe uprzejmie zauważam, że przy ustalaniu wynagrodzenia i wysokości zwracanych koniecznych wydatków za dozór stosowanie innej stawki niż określona w

uchwale rady powiatu, nie narusza przepisów prawa, w tym art. 130a ust. 6 ustawy – Prawo o ruchu drogowym. Wyjaśnienia nadesłane z izb skarbowych nadzorujących pracę naczelników urzędów skarbowych nie potwierdziły rażącego naruszenia przepisów przez organy podległe Ministrowi Finansów.

W nielicznych natomiast przypadkach istotnie stwierdzono długotrwałość postępowania w sprawie przejęcia na rzecz Skarbu Państwa pojazdu usuniętego z drogi spowodowaną okolicznościami niezależnymi od naczelników urzędów skarbowych, m. in. zmianą adresu zamieszkania lub pobytu właścicieli pojazdów bądź ich zgonu, niemożnością ustalenia tożsamości właściciela pojazdu, koniecznością przeprowadzenia uzupełniającego postępowania dowodowego z uwagi na udzielanie niepełnych informacji przez dozorców co do sposobu wyliczenia wysokości poniesionych koniecznych wydatków związanych z wykonywaniem dozoru, czy też zwłoką w przekazywaniu akt przez jednostki Policji, co z kolei ma wpływ na określenie podstaw usunięcia pojazdu bądź właściwego organu likwidacyjnego. Odnosząc się z kolei do zawartego w piśmie stwierdzenia dotyczącego płatności podatku od towarów i usług przez podmioty świadczące usługi dozoru pojazdów, za okres od dnia przejścia pojazdu na własność Skarbu Państwa informuję, iż przepis art. 19 ust. 13 pkt 4 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2004 r. Nr 54, poz.535, z późn. zm.) określa szczególny moment powstania obowiązku podatkowego w przypadku m.in. usług ochrony, dozoru i przechowywania mienia. Zgodnie z tym przepisem obowiązek podatkowy w przypadku tych usług powstaje z chwilą otrzymania całości lub części zapłaty, nie później jednak niż z upływem terminu płatności określonego w umowie lub fakturze. W przypadku jednak, gdy ww. usługi nie spełniają powyższych kryteriów tzn. np. nie są one wykonywane na podstawie umowy, zastosowanie mają ogólne zasady dotyczące powstania obowiązku podatkowego i wystawiania faktur. Zgodnie z nimi obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wydania towaru lub wykonania usługi (art. 19 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług). Jeżeli dostawa towaru lub wykonanie usługi powinny być potwierdzone fakturą, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wystawienia faktury, nie później jednak niż w 7. dniu, licząc od dnia wydania towaru lub wykonania usługi (art. 19 ust. 4 ww. ustawy o podatku od towarów i usług). Fakturę wystawia się nie później niż siódmego dnia od dnia wydania towaru lub wykonania usługi – zgodnie z § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 212, poz. 1337). Przepisy ww. rozporządzenia przewidują również określone zasady korekty faktur m.in. w związku ze zmianą kwoty należnej. Zasady te mają odpowiednie zastosowanie również w odniesieniu do przedmiotowych usług dozoru.

W zakresie natomiast podatku dochodowego od osób prawnych pragnę wyjaśnić, iż przychody związane z działalnością gospodarczą - do tej kategorii należy zaliczyć usługi, o których mowa w oświadczeniu, uznawane są za przychody należne, choćby nie zostały jeszcze faktycznie otrzymane, zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654, z późn. zm.). Równocześnie, zgodnie z art. 12 ust. 3a, za datę powstania przychodu, o którym mowa w ust. 3, uważa się, z zastrzeżeniem przypadków wymienionych w ust. 3c-3e tego artykułu (usługi rozliczane w okresach rozliczeniowych, dostawa energii elektrycznej, ciepłej oraz gazu przewodowego i inne niewymienione w tych przepisach sytuacje), dzień wydania rzeczy, zbycia prawa majątkowego lub wykonania usługi albo częściowego wykonania usługi, nie później niż dzień wystawienia faktury albo uregulowania należności. Analogiczne uregulowanie w omawianym zakresie zawierają przepisy art. 14 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity Dz.U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.). Przepisy o podatku dochodowym nie określają obowiązków w zakresie fakturowania należności, w szczególności należności za wykonane usługi.

Jednocześnie pragnę zauważyć, że w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego 3.06.2008 r. sygn. akt P 4/06 uznającym za niezgodne z Konstytucją przepisy art. 130a ust. 10 i 11 pkt 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym, niezbędne będzie podjęcie inicjatywy legislacyjnej mającej na celu ponowne uregulowanie procedury likwidacyjnej. Zaproponowanie nowych rozwiązań prawnych w miejsce powołanych przepisów prawa, które utracą moc obowiązującą w dniu 12.06.2009 r., wykracza jednak poza zakres działania Ministra Finansów.

PODSEKRETARZ STANU
Andrzej Parafianowicz
Andrzej Parafianowicz